

Balsstiesīgā pamatkapitāla noteikšana, ievērojot aizliegumu izmantot balsstiesības

1. Sabiedrības ar ierobežotu atbildību lietā dalībniekam, pamatojoties uz tiesas lēmumu, komercreģistrā ir reģistrēts nodrošinājuma līdzeklis – aizliegums izmantot sev piederošo kapitāla daļu balsstiesības.
2. Uzņēmumu reģistrā saņemts SIA dalībnieku sapulces protokols, kurā norādīts balsstiesīgā pamatkapitāla lielums, ieskaitot tajā tikai tās pamatkapitāla daļas, kam ir tiesības piedalīties balsošanā. Tādējādi dalībnieku sapulcē kvorums tiek aprēķināts no tā pamatkapitāla lieluma (balsīm), kam ir tiesības piedalīties balsošanā, nevis no faktiski apmaksātā pamatkapitāla lielumam.
3. Lai pieņemtu korektu, tiesisku un pamatotu lēmumu, Uzņēmumu reģistrs vēlas noskaidrot ekspertu viedokli sekojošos jautājumus:
 - 3.1. **Vai balsstiesīgajā pamatkapitālā neieskaita tās daļas, uz kurām attiecas aizliegums izmantot balsstiesības dalībnieku sapulcē?**
 - 3.2. **Vai dalībnieku sapulces protokolā balsstiesīgā pamatkapitāla lielums norādāms atbilstoši faktiski apmaksātajam pamatkapitāla lielumam?**

Saskaņā ar Komerclikuma 212. panta pirmo daļu dalībnieku sapulce ir lemttiesīga, ja tajā piedalās dalībnieki, kuri kopā pārstāv vairāk par pusi no balsstiesīgā pamatkapitāla, ja statūti neparedz lielāku pārstāvības normu.

Atbilstoši Komerclikuma 285.panta pirmās daļas 3.punktam dalībnieku sapulces protokolā cita starpā jānorāda arī sabiedrības parakstītā pamatkapitāla, apmaksātā pamatkapitāla un balsstiesīgā pamatkapitāla lielumu un sapulcē pārstāvētā pamatkapitāla lielumu un klātesošo balsstiesīgo dalībnieku balsu skaitu.

Tādējādi, lai Uzņēmumu reģistram būtu tiesisks pamats izdarīt ierakstus komercreģistrā, nepieciešams konstatēt, ka dalībnieku sapulces lēmumi ir pieņemti lemttiesīgā sapulcē. Ņemot vērā, ka kvorumu nosaka atbilstoši balsstiesīgajam pamatkapitālam, ir būtiski noskaidrot jēdziena „balsstiesīgais pamatkapitāls” nozīmi.

Komerclikuma 211.panta pirmajā daļā ir noteikts, ka dalībniekam balsstiesības dod tikai pilnībā apmaksāta daļa. No tā secināms, ka, neatkarīgi no jebkādiem blakus apstākļiem, tiklīdz dalībnieks ir apmaksājis daļas un iegūvis dalībnieka statusu, tas iegūst balsstiesības dalībnieku sapulcē. Šā paša panta otrā daļa nosaka, ka dalībniekam nav tiesību piedalīties balsošanā, ja tiek pieņemts lēmums par viņa atbrīvošanu no saistībām vai atbildības par prasības celšanu pret viņu. Taču minētā norma nedod pamatu secinājumam, ka gadījumā, piemēram, ja ir celta prasība pret dalībnieku, tas zaudē balsstiesības. Aplūkojot doto normu gramatiski, īpaši, ka „dalībniekam nav tiesību piedalīties balsošanā”, jādomā, ka balsstiesības dalībniekam ir, tikai viņš tās kādu brīdi nevar realizēt.

Pastāv arī viedoklis, ka, ievērojot aizliegumu izmantot balsstiesības, šīs kapitāla daļas netiek ieskaitītas balsstiesīgajā pamatkapitālā.